Gemeente Amsterdam

CONCEPT

Ruimtelijke Sportnorm

"Amsterdam gaat een ruimtelijke sportnorm opnemen als onderdeel van het strategiebesluit met als doel voldoende ruimte voor sport en bewegen te borgen in (nieuwe) ontwikkelgebieden. Deze ruimtelijke sportnorm wordt in de eerste helft van 2017 ontwikkeld en aan de Raad voorgelegd."

Sportvisie 2025: De Sportieve Stad - amendement R. van Dantzig (D66)

Tussenproduct Koers 2025: Thematische verkenning Sport

Samenvatting

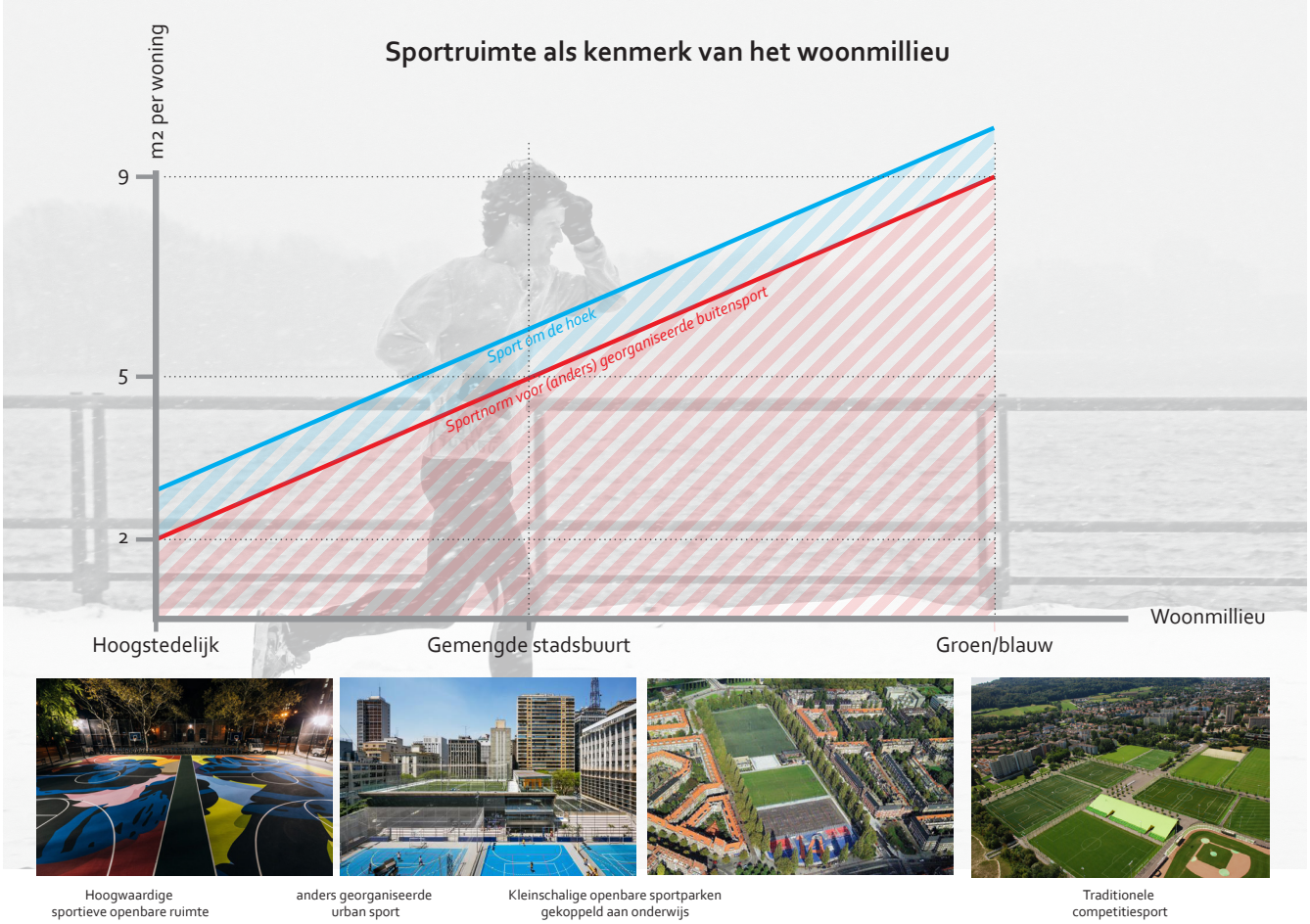

Sportnorm Amsterdam

Binnensport

Sporthallen:	1 per 24.000 inwoners
Zwembaden:	1 per 80.000 - 100.000 inwoners

Buitensport

'Sport om de hoek' - sport en bewegen in de openbare ruimte

- 1 m^2 per woning

Sportruimte voor (anders)georganiseerde buitensport:

- Centrummilieu: 2 m^2 per woning
- Gemengde stadsbuurt: 5 m^2 per woning
- Groen/blauw woonmilieu: 9 m^2 per woning

de norm betreft effectief veldoppervlak bij gebruik van intensief bespeelbare ondergronden + uitloop + (club)accommodaties en is exclusief ontsluiting en parkeren.

Toepassing sportnorm:

De sportnorm is instrumenteel voor het formuleren van de sportopgave in het Principebesluit, vervolgproducten en uitwerkingen volgens de systematiek van het Plaberum. Met het vaststellen van de sportnorm is het opgenomen sportprogramma onderdeel van de toetsing door het Stedelijk Adviesteam Plaberum.

Bovenstaande grafiek toont de samenhang tussen de onderscheiden woonmilieus voor de toevoeging van 50.000 woningen (Koers 2025) en het aantal vierkante meter per woning voor buitensport (ongeorganiseerd en georganiseerd).

Langs de as van de woonmilieus tonen de voorbeelden hoe kwalitatief wordt ingespeeld op de verschijning en organisatievorm van het te realiseren sportaanbod.

Etc. tekstje

Concept

Inleiding

Bij de vaststelling van de Sportvisie 2025 heeft de Gemeenteraad een amendement aangenomen om een sportnorm te ontwikkelen voor de borging van voldoende sportvoorzieningen op nieuwe ontwikkellocaties voor woningbouw. Directe aanleiding is het ontstane capaciteitstekort voor georganiseerde sport op IJburg waardoor er daar sprake is van flinke wachtlijsten voor met name jeugdleden. In de Sportvisie, maar ook in het programma 'Bewegende Stad' onderstreept Amsterdam het maatschappelijke belang van sporten en bewegen voor haar bewoners en voor de leefbaarheid in de stad.

De in deze notitie voorgestelde ruimtelijke sportnorm heeft tot doel de sportopgave te verankeren in de ruimtelijke planvorming voor nieuwe woningbouwlocaties in de stad.

Trends

Het gaat goed met de sportdeelname in Amsterdam. Uit het in november 2016 uitgevoerde onderzoek naar sportdeelname blijkt dat de sportparticipatie in Amsterdam niet alleen hoger is dan het landelijk gemiddelde, Amsterdammers sporten ook vaker en diverser. Het sportdeelname onderzoek bevestigt de in de Sportvisie 2025 beschreven trend dat de sportdeelname onder kinderen en jongeren het hoogst is en vooral in georganiseerd verband plaatsvind: bij sportverenigingen en/of gekoppeld aan stimuleringsprogramma's op scholen.

(jong)Volwassenen sporten minder in traditioneel verband, vaker bij anderssoortige (commerciële) aanbieders en/of individueel in de openbare ruimte van de stad.

Op verschillende plekken in de stad is er sprake van wachtlijsten bij sportverenigingen. Geheel in lijn met bovenstaande trends bestaan de voornaamste wachtlijsten vooral bij jeugdleden in de traditionele sporten (hockey, tennis en voetbal).

Tegelijkertijd zien we dat het andersgeorganiseerde en commerciële sportaanbod in de stad groeit. De markt zelf speelt met sportscholen, yogaclubs, bootcamps etcetera in op de groeiende en diversere vraag naar sport- en beweegaanbod. Deze vestigen zich voornamelijk in bedrijfsruimten, of maken gebruik van parken en openbare ruimte.

Sportruimte en afbakening sportnorm

De benodigde sportruimte in de stad voor sport bestaat grofweg uit:

- Gemeentelijke breedtesportaccommodaties (gymzalen, sporthallen en zwembaden)
- Commerciële sportaccommodaties (fitness, yoga, sportclubs, etcetera)
- Ruimte voor georganiseerde buitensport (sportparken, veelal voor de traditionele verenigingssport)
- Ruimte voor spelen, ongeorganiseerde sport en sportieve recreatie (o.a. speeltuinen, parken, water, trapveldjes en routes)
- Topsportaccommodaties (binnen en buiten)

De behoefte aan een sportnorm wordt vooral ingegeven door de ruimteclaim voor gemeentelijke sportaccommodaties (binnen en buiten). Commerciële aanbieders vestigen zich doorgaans in bestaande en nieuwe bedrijfsruimten in de stad. De planning van topsportvoorzieningen is weliswaar ook een ruimtelijke opgave, maar laat zich niet vatten in normen.

Afbakening: De gemeentelijke sportnorm beperkt zich tot:

- **Gemeentelijke binnensportaccommodaties**
- **Ruimte voor sport en bewegen in de openbare ruimte**
- **Ruimte voor (anders)georganiseerde buitensport**

De voorgestelde sportnorm is in de eerste plaats instrumenteel voor de integratie van sport in de planuitwerkingen van Koers 2025. Daarnaast is het

Tekstje
Amsterdams
Voorzieningenmodel

Tekstje / foto

een bouwsteen voor het toekomstig planologisch kader Sport en bewegen en de Hoofdgroenstructuur (sport en bewegen op structuurniveau). In deze laatste uitwerkingen wordt ook de commerciële sport en topsport meegenomen.

Sportnorm gemeentelijke binnensport

De gemeente heeft geen actieve rol in de planning van commerciële binnensportaccommodaties, zoals fitnesscentra en sportscholen. Deze kunnen zich binnen de randvoorwaarden van het bestemmingsplan vestigen in de in het gebied aanwezige bedrijfsruimten. De planuitwerkingen van Koers 2025 beogen gemengde milieus met een mix van wonen, werken en voorzieningen. Er is op dit moment geen noodzaak om de vestiging van commerciële binnensport te reguleren.

Voor gemeentelijke sportaccommodaties (gymzalen, sporthallen en zwembaden) is het wel noodzakelijk normen te hanteren, omdat dit relatief grote ruimtevragers zijn en de benodigde ruimte ook specifieke eisen kent (bijv. oppervlak en hoogte). De benodigde gymcapaciteit voor scholen wordt berekend in het kader van onderwijshuisvesting. Voor sporthallen en zwembaden zijn zogenaamde planologische kengetallen beschikbaar:

- 1 sporthal per 24.000 inwoners
- 1 zwembad per 80.000 - 100.000 inwoners

De realisatie van sporthallen wordt in Amsterdam in bijna alle gevallen gekoppeld aan de behoefte aan gymfaciliteiten van scholen (3 gymzalen vormen tezamen één grote sporthal). Vanwege het benodigde draagvlak voor sporthallen en zwembaden is de planning van deze voorzieningen veelal een bovenplanse aangelegenheid.

Sportnorm Bewegende stad

Onafhankelijk van waar men woont, moet de woonomgeving mogelijkheden en aanleidingen bieden voor spelen, sporten en bewegen. In de bewegende stad noemen we dit ‘sport om de hoek’. In stedenbouw en ruimtelijke ordening werden in het verleden vaak groennormen gehanteerd voor speelplekken, trapveldjes en parkruimte. Sporten, spelen en bewegen vindt echter niet alleen plaats in groene ruimte.
Afgeleid van de vroegere norm voor trapveldjes en speelvelden stellen we een norm van 1 m2 per woning voor ‘sport om de hoek’ voor. Deze kwantitatieve norm dient zich echter vooral kwalitatief in de planvorming te uiten en zal ook voornamelijk kwalitatief worden getoetst (zie ook spelregels sportnorm).
Voorbeeld: In een klein projectgebied van 1000 woningen leidt de voorgestelde sportnorm tot 1000 m^2 voor sporten en bewegen in de openbare ruimte. Deze 1000 m^2 kan op verschillende manieren stedenbouwkundig of landschappelijk worden vormgegeven. Door routes, speelvelden, brede stoepen, bootcampterreinen, al dan niet als onderdeel van een park.
De kwantitatieve opgave voor sport om de hoek heeft niet tot doel om bestemmingsplantechnische sportterreinen op te nemen, maar om er voor te zorgen dat de gerealiseerde openbare ruimte (stenig en groen) ook geschikt is voor sportief gebruik, spelen en bewegen. In de planvorming en planproducten dient hier expliciet aandacht aan worden gegeven (bewegende stad)

Ruimte voor (anders)georganiseerde buitensport

De behoefte aan een sportnorm wordt vooral ingegeven door knelpunten op het gebied van de benodigde ruimte voor (anders)georganiseerde buitensport. De huidige tekorten (wachtlijsten) manifesteren zich -in lijn met de geconstateerde trends- vooral in kinderrijke woonmilieus. Gemiddeld kent Amsterdam op dit moment 2,5 m^2 per inwoner aan effectief veldoppervlak (hockey, tennis, voetbal en overige veldsporten), dus exclusief ruimte voor parkeren, ontsluiting en groene omlijsting. Deze 2,5 m^2 is echter een

gemiddelde. Het toepassen van dit gemiddelde op IJburg levert bijvoorbeeld nog steeds onvoldoende sportterrein op om de sportbehoefte op IJburg te accommoderen. Bovendien levert het rekenen met een aantal vierkante meter per inwoner het probleem op dat het sportprogramma wordt gebaseerd op een bevolkingsprognose, terwijl in de praktijk van voorzieningenplanning is gebleken dat juist op dit terrein in het verleden flinke inschattingsfouten zijn gemaakt: indien met te lage woningbezetting wordt gerekend, worden ook te weinig scholen en sportvoorzieningen gemaakt.

Differentiatie naar woonmilieus

In Koers 2025 worden de 50.000 woningen gerealiseerd in drie woonmilieus:

Centrumstedelijk: Compact milieu rond OV-knooppunten, met een rijke mix aan wonen, werken en voorzieningen. Het woonprogramma bestaat voornamelijk uit appartementen (klein-middelgroot).

- Dit woonmilieu is vooral in trek bij kleine en stedelijk georiënteerde huishoudens die in hun sportbehoefte minder gericht zijn op traditionele verenigingssport.
- Dit woonmilieu is zeer compact en is in haar opzet niet geschikt voor de vestiging van traditionele sport, wel voor innovatieve of kleinschalige sportvormen (urban sports, padel, footy).

Gemengde stadsbuurt: Gemengde compacte buurten met een dominante woonfunctie en bijbehorende voorzieningen in stadsstraten. Het woonprogramma is een mix van grondgebonden woningen en appartementen (klein-groot).

- Dit woonmilieu is een geliefd woonmilieu voor alle Amsterdammers. Naast de meer stedelijke georiënteerde kleine huishoudens, is dit milieu ook geliefd bij (startende) gezinnen. Er is zowel behoefte aan ruimte voor urban sports als de meer traditionele veldsporten.
- Dit woonmilieu leent zich voor de vestiging van kleinschalige openbare sportparken met een mix van traditionele en urban sports, idealiter ruimtelijk gekoppeld aan de vestiging van scholen, gemeentelijke en commerciële sportaccommodaties (Laan van Spartaan, Olympiaplein).

Groenblauwe woonmilieus: Rustige woonbuurten met een groen en waterrijk karakter op minder centrale locaties. Het woonprogramma bestaat voor een groot deel uit grondgebonden woningen.

- Dit woonmilieu is een geliefd woonmilieu bij gezinnen. Hier vinden we relatief de grootste vraag naar traditionele veldsporten in verenigingsverband.
- Dit woonmilieu leent zich voor de vestiging van openbare groene sportparken met een mix van recreatie en de traditionelere vormen van veld- en competitiesport. Ook in dit milieu biedt de koppeling aan onderwijs en andere voorzieningen kansen.

Conclusie sportnorm buitensport

Op basis van de gegevens voor heel Amsterdam gecombineerd met de gegevens over IJburg (huidig aanbod en vraag) stellen we een naar woonmilieu gedifferentieerde sportnorm voor buitenruimte voor. Hierbij koppelen we de norm aan de hoeveelheid gerealiseerde woningen, niet aan de geprognotiseerde bevolkingssamenstelling. Het buitensportaanbod wordt daardoor een kenmerk van het woonmilieu:

Centrumstedelijk:	2 m^2 buitensport per woning
Gemengde stadsbuurt:	5 m^2 buitensport per woning
Groenblauwe woonmilieus:	9 m^2 buitensport per woning

De voorgestelde sportnorm betreft de daadwerkelijk voor sport te gebruiken ruimte bij gebruik van intensief bespeelbare ondergronden en is exclusief ruimte voor parkeren, ontsluiting, waterberging en recreatief randgroen. In bijlage 1 zijn de projectgebieden van Koers naar woonmilieu benoemd.

Tekstje / Foto

Tekstje IJburg
- Ook het huidige capaciteitsstekort IJburg eerste fase meerekenen
- rekenvoorbeeld

Spelregels bij het toepassen sportnorm

In de Sportvisie constateren we dat de opgave voor woningbouw, veelal een verdichtingsopgave, ruimtelijk op gespannen voet staat met de ambitie om ook sport toe te voegen: vooral buitensport draagt in zijn huidige vorm niet toe aan de verdichtingsopgave. Alleen compacte en intensief gebruikte sportterreinen en accommodaties dragen bij aan zowel de verdichtingsopgave als aan de leefbaarheid van de stad en de gezondheid van de Amsterdammers. In de Sportvisie worden vier ruimtelijke oplosrichtingen voor de benodigde sportruimte geschetst:

- De uitbreiding van binnensportfaciliteiten en kleinschalige multifunctionele buitensport gekoppeld aan scholen en wijkvoorzieningen (campusmodel).
- Integratie en optimalisatie van bestaande groene sportparken als onderdeel van gebiedsontwikkeling, zodat deze weer onderdeel gaan uitmaken van woonwijken en de bereikbaarheid en toegankelijkheid van deze parken wordt vergroot.
- De realisatie van nieuwe sportparken in grote gebiedsontwikkelingen .
- Uitbreiding van het buitensportareaal in het groen rond de stad, in samenwerking met buurgemeenten en de regio.

Met betrekking tot de hier voorgestelde sportnorm willen we de volgende spelregels vaststellen:

1. Bij gebleken capaciteitstekort in aanpalende wijken wordt dit tekort in de behoefteberekening meegenomen.
2. Bij voldoende draagvlak voor binnensportaccommodaties in een plangebied wordt de opgave gerealiseerd binnen het plangebied.
3. De ruimte voor Bewegende Stad (sporten en spelen in de openbare ruimte) á 1 m^2 wordt altijd binnen het plangebied gerealiseerd.
4. De opgave voor (anders)georganiseerde buitensport wordt, indien groter dan 10.000 m^2 (drempelwaarde van 1 ha) binnen een hemelsbrede afstand van 750 meter rond of in het plangebied gerealiseerd.

- 1-3 hectare multifunctioneel sportterrein, gekoppeld aan binnensport, onderwijs en andere voorzieningen (campusmodel)
- De optimalisatie van bestaande sportparkcapaciteit, indien deze zich binnen 750 meter van het plangebied bevindt.
- Realisatie van nieuwe moderne en openbare sport/recreatieparken als onderdeel van het plangebied óf binnen 750 meter van het plangebied.

Per plangebied zal naar een evenwichtige inpassing van sport gekeken moeten worden. Met de sportnorm is de sportopgave per plangebied af te leiden. Bij kleine woningaantallen zal het draagvlak voor een sportvoorziening binnen een plangebied te klein zijn. Tegelijk met het opstellen van de sportnorm wordt daarom gewerkt aan een planologisch kader voor sport en bewegen. Hierin wordt op stedelijk en bovenplans niveau gekeken naar de uitbreiding en spreiding van het stedelijke sportaanbod.

Flexibiliteit Groen/sport

Een groot deel van de Amsterdamse sportparken ligt in de Amsterdamse hoofdgroenstructuur. Deze groene sportparken worden gekenmerkt door hun groene omlijsting en ruime opzet. De afgelopen decennia is een belangrijk deel van de velden voorzien van kunstgras en andere intensief bespeelbare ondergronden. Een verdere optimalisatie van de geboden sportcapaciteit op deze parken, maar ook de wens naar een diverser aanbod en de combinatie van (commerciële) binnensport, buitensport, onderwijs en overige voorzieningen past op dit moment niet binnen het beschermende karakter van de hoofdgroenstructuur. Naast extra sportprogramma is er ook behoefte aan extra en/of kwalitatief sterker groen. De programmatische opgave voor sport dient daarom in samenhang met de ‘kwaliteitsimpuls groen’ te worden uitgewerkt en noopt tot vernieuwende sport/groenconcepten, zowel in de wijken als in het metropolitane landschap.

Bijlage 1: Overzicht plangebieden en woonmilieus Koers 2025

Buurt	Woning-aantallen	Woonmilieu	Claim georganiseerd m^2 (> drempelwaarde)	Claim ongeorganiseerd (m^2)	Stadsdeel
Jacob Geelbuurt*	75	Gemengde stadsbuurt	375	75	Nieuw-west
Heemstedestraat	0	Gemengde stadsbuurt	0	0	Nieuw-west
Kop Sloterplas	500	Gemengde stadsbuurt	2500	500	Nieuw-west
Lelylaan Podim	500	gemengde stadsbuurt	2500	500	Nieuw-west
Jan Evertsenstraat	2500	Gemengde stadsbuurt	12500	2500	Nieuw-west
Lelylaan-Noord	500	Gemengde stadsbuurt	2500	500	Nieuw-west
Multatuli	300	gemengde stadsbuurt	1500	300	Nieuw-west
IBM-Noord	400	Gemengde stadsbuurt	2000	400	Nieuw-west
Riekerhaven	1200	Gemengde stadsbuurt	6000	1200	Nieuw-west
Riekerhaven - Noord	400	Gemengde stadsbuurt	2000	400	Nieuw-west
Riekerpolder	750	Gemengde stadsbuurt	3750	750	Nieuw-west
Tuincentrum osdorp	0	Groenblauw wonen	0	0	Nieuw-west
Noordoever nieuwe meer	0	Groenblauw wonen	0	0	Nieuw-west
Anderlechtlaan	100	Groenblauw wonen	900	100	Nieuw-west
Osdorplein e.o.	400	Grootstedelijke centra	800	400	Nieuw-west
CAN	600	Gemengde stadsbuurt	3000	600	Noord
Elzenhagen Zuid	600	gemengde stadsbuurt	3000	600	Noord
Hamerstraatgebied	2000	Gemengde stadsbuurt	10000	2000	Noord
Asterweg strook achter Shell	0	gemengde stadsbuurt	0	0	Noord
Johan v. Hasseltweg	0	Gemengde stadsbuurt	0	0	Noord
Buiksloterham West	2000	Gemengde stadsbuurt	10000	2000	Noord
Buiksloterham-Klaprozen	1000	Gemengde stadsbuurt	5000	1000	Noord
Melkweg/Oostzanerwerf	100	Gemengde stadsbuurt	500	100	Noord
NDSM-west	0	Gemengde stadsbuurt	0	0	Noord
NDSM-oost	300	Gemengde stadsbuurt	1500	300	Noord
NDSM oost	0	Gemengde stadsbuurt	0	0	Noord
G.Oranje/Schel/Moninkd.	750	Gemengde stadsbuurt	3750	750	Noord
Metaalbewerkersweg	250	Gemengde stadsbuurt	1250	250	Noord
NDSM Noordstrook	100	Gemengde stadsbuurt	500	100	Noord
Shipdock	3000	Gemengde stadsbuurt	15000	3000	Noord
Sixhaven	500	Grootstedelijk centra	1000	500	Noord
Emplacement Dijksgracht	100	Gemengde stadsbuurt	500	100	Oost
Kopkadijken	100	Gemengde stadsbuurt	500	100	Oost
Marineterrein*	1400	Gemengde stadsbuurt	7000	1400	Oost
Sluisbuurt	3300	Gemengde stadsbuurt	16500	3300	Oost
Jaap Eden	250	Gemengde stadsbuurt	1250	250	Oost
Cruquis	250	Gemengde stadsbuurt	1250	250	Oost
Baaibuurt oost en west	1500	Gemengde stadsbuurt	7500	1500	Oost
Oostpunt	0	Gemengde stadsbuurt	0	0	Oost

Centrumeiland	1300	Gemengde stadsbuurt	6500	1300	Oost
Amstelkwartier Fase 2	1200	Gemengde stadsbuurt	6000	1200	Oost
Amstelstation Julianapleinzijd	200	Gemengde stadsbuurt	1000	200	Oost
Amstelkwartier fase 4 en 5	2000	Gemengde stadsbuurt	10000	2000	Oost
Johan Muyskenweg/Amstelglorie	1500	Gemengde stadsbuurt	7500	1500	Oost
Weespertrekvaart-Bijlmerbajes	800	Gemengde stadsbuurt	4000	800	Oost
Amstelkwartier fase 3	800	Gemengde stadsbuurt	4000	800	Oost
Amstelbusinesspark	0	Gemengde stadsbuurt	0	0	Oost
Metrostation Overamstel	1000	Gemengde stadsbuurt	5000	1000	Oost
Gooiseweg	1000	Gemengde stadsbuurt	5000	1000	Oost
Strandeiland	3500	Groenblauw wonen	31500	3500	Oost
Middeneiland	3500	Groenblauw wonen	31500	3500	Oost
Buiteneiland	1200	Groenblauw wonen	10800	1200	Oost
Amstelstation-Amstelzijde	1500	Grootstedelijk centra	3000	1500	Oost
Surinameplein	0	Gemengde stadsbuurt	0	0	West
Surinameplein	200	Gemengde stadsbuurt	1000	200	West
Zaanstraat-Brediusbad	1300	Gemengde stadsbuurt	6500	1300	West
Minerva haven	1600	Gemengde stadsbuurt	8000	1600	West
Bedrijventerrein Schinkel Noor	300	Gemengde stadsbuurt	1500	300	West
Sloterdijk 1 - Noord	1500	Gemengde stadsbuurt	7500	1500	Westpoort
Sloterdijk centrum	3300	Gemengde stadsbuurt	16500	3300	Westpoort
Strook Arlanda weg	0	Gemengde stadsbuurt	0	0	Westpoort
Sloterdijk 1 Zuid	1500	Gemengde stadsbuurt	7500	1500	Westpoort
Amsterbaken	300	Gemengde stadsbuurt	1500	300	Westpoort
Kennedylaan-Utrechtseboog	300	Gemengde stadsbuurt	1500	300	Zuid
Buitenveldert Noordstrook	1000	Gemengde stadsbuurt	5000	1000	Zuid
Bedrijventerrein Schinkel Zuid	600	Gemengde stadsbuurt	3000	600	Zuid
IJsbaanpad Noord/Zuid	900	Gemengde stadsbuurt	4500	900	Zuid
Havenstraatterrein	300	Gemengde stadsbuurt	1500	300	Zuid
DNK Ajax-intensie St.Duivendr.	2500	Gemengde stadsbuurt	12500	2500	Zuidoost
Entrada	500	Gemengde stadsbuurt	2500	500	Zuidoost
Randweg-diemerdreef-vdmade-weg	1500	Gemengde stadsbuurt	7500	1500	Zuidoost
Gaasperdammerweg-west	200	Groenblauw wonen	1800	200	Zuidoost
Gaasperdammerweg-west	200	Groenblauw wonen	1800	200	Zuidoost
Afronding D,E,F,K buurten	0	Groenblauw wonen	0	0	Zuidoost
Gaasperdammerweg-oost	800	groenblauw wonen	7200	800	Zuidoost
Gaasperplas	400	Groenblauw wonen	3600	400	Zuidoost
Mandelapark	330	Groenblauw wonen	2970	330	Zuidoost
Reigerbos	200	Groenblauw wonen	1800	200	Zuidoost
Wildemanbuurt	0	Groenblauw wonen	0	0	Zuidoost
Mandelapark west	0	groenblauw wonen	0	0	Zuidoost

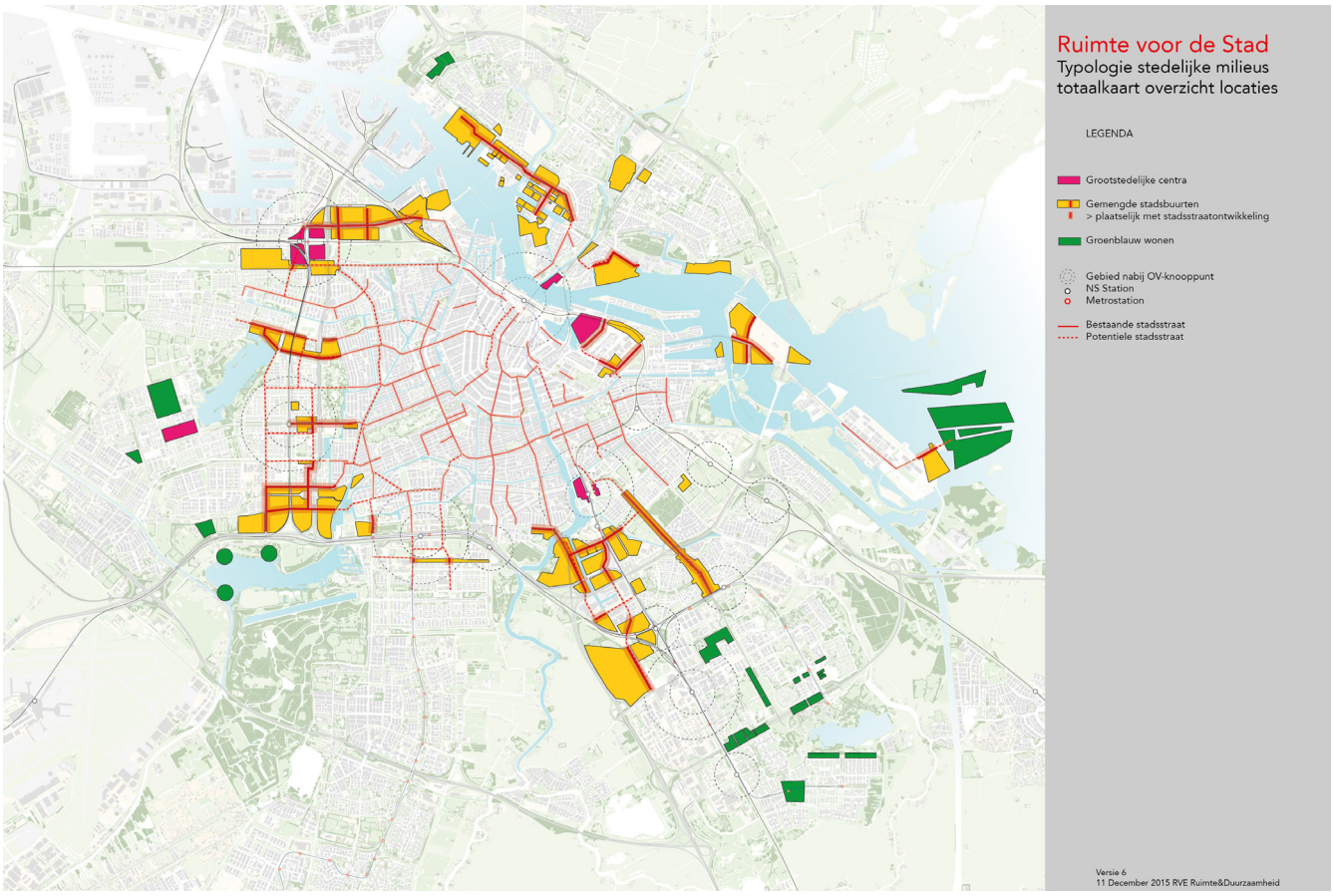
Ruimte voor de Stad
Typologie stedelijke milieus
totaalkaart overzicht locaties
LEGENDA
Grootstedelijke centra
Gemengde stadsbuurten
> plaatselijk met stadsstraatontwikkeling
Groenblauw wonen
Gebied nabij OV-knooppunt
NS Station
Metrostation
Bestaande stadsstraat
Potentiele stadsstraat
Versie 6
11 December 2015 RVE Ruimte&Duurzaamheid